

Mūžizglītības
programma

Iepriekšējo zināšanu un pieredzes atzišana Eiropas Augstākās izglītības telpā

Prof. Andrejs Rauhvargers
andrejs.rauhvargers@lu.lv

Kādēļ augstskolām jāpalielina sava loma mūžizglītībā?

- Eiropas demogrāfiskā pārveidošanās par novecojošām sabiedrībām;
- tehnoloģijas maiņu ātruma pieaugums.
- aizvien pieaugošais globalizācijas ātrums

Mūžizglītība kopumā ietver

- Visu līmeņu formālo izglītību, kura ir pieejama vēlākos dzīves posmos vai "netradicionālām" studējošo grupām
- Klasisku "pieaugušo izglītību" kā
 - Kvalifikācijas celšanu
 - Pārkvalifikāciju
 - Interesešu izglītību
- Individīda darba un dzīves pieredzes ceļā iegūtas zināšanas, prasmes un kompetences –
un to atzišana

Iepriekšējās izglītības atzišana (Recognition of prior learning, RPL)

iepriekšējā izglītība var būt

Formālā – ar atzītu izglītības kvalifikācijas vai tās daļas apguvi

Neformālā (non-formal) – dažādos organizētos izglītības pasākumos (neatzītas mācību iestādes, kursi, semināri, mācības darba vietā)

Ikdienas (*Informal*) – mācīšanās rezultāti, kas iegūti darba pieredzē vai dzīves pieredzē

Berlīnes komunikē, 2003

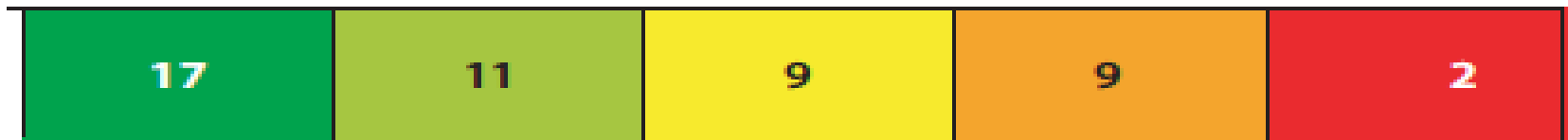
- Ministri uzsver augstākās izglītības nozīmīgo ieguldījumu mūžizglītības padarīšanā par realitāti. Tie mudina augstskolas [...]– paplašināt iespējas mūžizglītībai augstākās izglītības līmenī,
– tajā skaitā iepriekšējās izglītības atzīšanu.
- Ministri uzsver, ka darbībai mūžizglītībā ir jābūt augstākās izglītības norišu organiskai sastāvdaļai.

Bergenā, 2005

- Mēs strādāsim ar augstskolām un citām iesaistītajām pusēm, lai uzlabotu RPL, tajā skaitā neformālās izglītības atzīšanu
 - gan uzņemšanai augstskolu programmās,
 - gan arī ieskaitīšanai par šo programmu elementiem.
- 2007. gadā tiks vērtēts progress:
 - [...]
 - elastīgu studiju ceļu iespēju radīšanā augstākajā izglītībā, ieskaitot procedūras iepriekš iegūtas izglītības izvērtēšanai un ieskaitīšanai.

Stocktaking 2007

- If the Bologna Process is to be successful, all countries need to use learning outcomes as a basis for [...] **recognition of prior learning** ...
- This is a precondition for achieving many of the goals of the Bologna Process.

11. Recognition of prior learning

- There are procedures/ guidelines or policy for assessment of prior learning as a basis for
 - 1) access to HE programmes, and
 - 2) allocation of credits towards a qualification and/or exemption from some programme requirements

Londonas komunikē , 2007

- Kvalifikāciju, studiju periodu un **iepriekš iegūtas izglītības atzīšana**, tajā skaitā neformālās vai pieredzē gūtās izglītības atzīšana, ir būtiska EAIT sastāvdaļa gan EAIT ietvaros, gan globālā kontekstā.
- Kvalifikāciju ietvarstruktūras palīdzēs augstskolām [...] veicinās gan kvalifikāciju, gan iepriekš apgūtas izglītības, tajā skaitā neformālās un pieredzē gūtās izglītības atzīšanu.
- Tikai par nelielu skaitu valstu šobrīd var teikt, ka tajās ir labi attīstīta RPL sistēma
 - uzņemšanai augstākās izglītības programmās
 - un kredītpunktu piešķiršanai tajās.
- Lai veidotu studentcentrētu, studiju rezultātos balstītu izglītību, nākošajam panākumu izvērtējumam jāaptver [...] iepriekš apgūtas izglītības atzīšana.

Stocktaking Report 2009

- While in small number of countries have quite advanced systems for the RPL, in many other countries there is little or no RPL. There has not been much progress since 2007.
- In the countries RPL appears to be included in national policy **but not necessary in practice**; in other countries it happens in practice without any official procedures or guidelines.
- Another problem is that individuals are often insufficiently aware about them.

It will not be possible to overcome the demographic and economic challenges through lifelong learning until RPL is systematically implemented in all countries.

Leuven Communiqué, 2009

- Successful policies for LLL will include principles and procedures for RPL on the basis of learning outcomes regardless of whether the knowledge, skills and competences were acquired through formal, non-formal, or informal learning paths.
- Lifelong learning encouraged by national policies should inform the practice of HEIs.

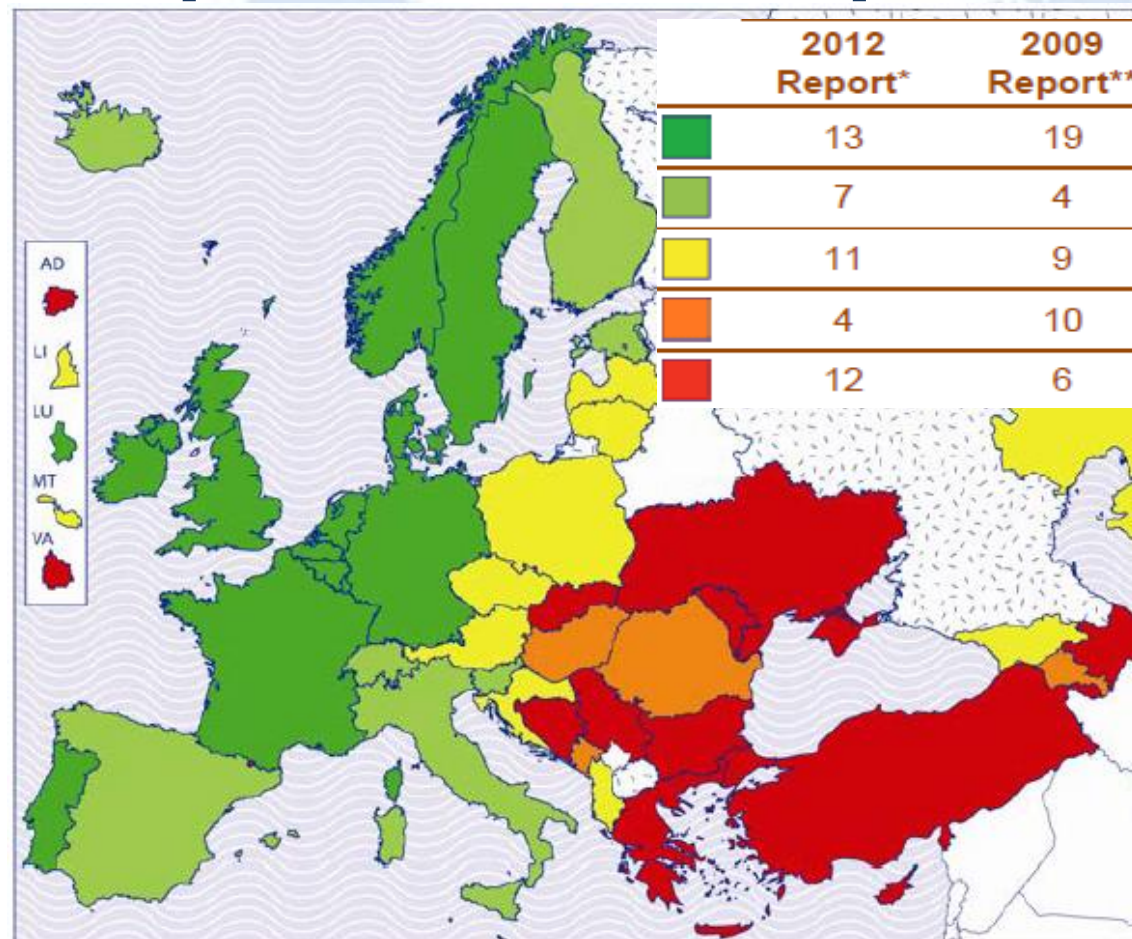
Bucharest Communiqué, 2012

- We reiterate our commitment to promote **student-centred learning** in higher education, characterised by innovative methods of teaching that involve students as active participants in their own learning.
- We will step up our efforts towards underrepresented groups to develop the **social dimension** of higher education, reduce inequalities and provide adequate student support services, counselling and guidance, flexible learning paths and alternative access routes, **including recognition of prior learning**.

Recognition of Prior Learning

- In a small group of countries RPL works well (*Stock*)
- RPL is more often used for admission to HE rather than for allocation of credits (*Stock*)
- Difficulties for some countries in understanding the concept of RPL, need of staff training (*Stock*)
- RPL may be included in national policy but not applied in practice (*Stock*)
- RPL for awarding full degree – 17%, as component of a programme -54% institutions (*Trends*)
- In 10 countries 15% access to higher education through RPL, in AT and CH RPL works without law (*IND*)

Implementation report 2012

Green: RPL used for

- access to HE
- allocation of credits towards a qualification

+procedures are demonstrably applied in practice

Green: Same, but +procedures are **only partly** applied in practice in 1 of the aspects

Yellow: Same, but +procedures are **only partly** applied in practice

Orange: Implementation of RPL in a pilot phase at some HEIs
or procedures/national guidelines are being drafted

Red: No procedures

Kas nepieciešams, lai varētu ieviest mūžizglītību kā sistēmu?

- Pāreja uz kompetencēs balstītām programmām (programmai un katrai tās daļai ir formulēti **studiju rezultāti** – zināšanas, prasmes, kompetences)
- Formālās izglītības programmu organizācija moduļu veidā
- Alternatīvi, pieaugušajiem piemēroti programmu realizācijas ceļi
- Mūžizglītības ceļā iegūto kompetenču izvērtēšanas un atzišanas mehānisms

Tagad tas viss ir atļauts, kādēļ nedarīt?

Kā aprakstīsim kursu, programmu, vai citu studiju posmu ?

Kā aprakstīsim?

- Pateiksim, cik ilgā ir programma?
- Norādīsim, cik ilgi tiek mācīts katrs priekšmets?
- Uzskaitīsim priekšmetus?
- Sarakstīsim formulas?
- Sagatavosim mācību grāmatu sarakstu?

***Nē, jāapraksta ar studiju rezultātiem:
ko students:***

***zina, izprot, ko prot un kādus jaunus
darba uzdevums spēj risināt***

Lai studiju rezultātus varētu izmantot RPL

studiju rezultātiem ir jābūt

- *pārbaudāmiem un*
- *Izmērāmiem*

Paldies par uzmanību